

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

مجلس ، کلیه فوائین مع ربه ومقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلسین - اشهار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۲۲۴۸

شنبه ۱۲ آبان ماه ۱۳۳۱

سال هشتم

شماره مسلسل ۲۲
دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۲۴

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز ۳ شنبه
ششم آبان ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
 - ۲ - اخطار آقای وکیل پور طبق ماده ۱۶۹ آئین نامه
 - ۳ - بیانات قبل از دستور - آقایان : دکتر فلسفی - دکتر بقائی - مهندس غروی - قنات آبادی
 - ۴ - اخطار آقای دکتر سنجابی طبق ماده ۱۶۹ آئین نامه
 - ۵ - بیانات آقای نایب رئیس راجع بروز سازمان ملل متحد
 - ۶ - تقدیم لایحه يك دوازدهم مهر و تقاضای تأیید دو دوازدهم مرداد و شهر یور بوسیله آقای کاظمی نایب نخست وزیر
 - ۷ - معرفی آقای سرتیپ مهنا بمعاونت وزارت دفاع ملی بوسیله آقای نایب نخست وزیر
 - ۸ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی
 - ۹ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف
 - ۱۰ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دادگستری
 - ۱۱ - تقدیم لایحه برقراری فرمانداری نظامی در بخشهای طهران بوسیله آقای معاون وزارت دفاع ملی
 - ۱۲ - مذاکره در طرح پیشنهادی راجع بطرز رسیدگی بجرائم متهمین
- واقعه ۳۰ تیر
- ۱۳ - ختم جلسه بعنوان تنفس

مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر ریاست آقای محمد ذوالفقاری (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - جلسه رسمی است صورت غائبین جلسه گذشته قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه - آقایان : یارسا
مکی ، عبدالرحمن فرامرزی - اورنگ
غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر امامی

مهندس حسینی - بهادری - محمد حسین
قشقائی - معتمد دماوندی - تولیت - راشد
مدرس - میر اشرافی - دکتر مصباح زاده
شهاب خسروانی
دیر آمده با اجازه - آقای دکتر
طاهری یکساعت و پانزده دقیقه.
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : زهری
۵۵ دقیقه ناصر ذوالفقاری یکساعت -
شوکتی یکساعت - دکتر معظمی یکساعت
دکتر کیان یکساعت و ۱۰ دقیقه
نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه
قبل اعتراضی نیست ؟ آقای دکتر سنجابی
دکتر سنجابی - در عرایضی که بنده
جلسه گذشته در مجلس عرض کردم بعضی
اصلاحات مختصر لازم دارد که تقدیم می
کنم و استدعا میکنم رعایت بشود ضمناً
از این موقع استفاده می کنم و عرض میکنم
متأسفانه رادیوی تهران نطق آقایان
نمایندگان را بیک صورتی خلاصه میکند
که کم و بیش شبیه بسانسور است البته خلاصه
کردن بسیار صحیح است ولی باید بطوری
باشد که مفاد و روح مذاكرات محفوظ باشد
قنات آبادی - بانطق نمایندگان بشیر
فرهنگد پیسواد هر کاری آنجا میخواهد
میکند اصلاً باید مذاكرات مجلس براديو
متصل بشود

نایب رئیس - آقای مهندس غروی

مهندس غروی در جلسه قبل
جناب آقای کهید درمورد تصحیحاتی که
لازم بود در بیانات قبلیشان بشود فرمودند
که من این را تصحیح کردم میدهم که
وارد صورت جلسه بکنند چون قبلاً ایشان
در خارج جلسه به بنده گفتند که نظر من
بجای لاهیجان آن طوری که نوشته شده
نبود و آن مطالبی که به بنده قبل فرمودند
که جای لاهیجان خیلی خوب است در صورت
جلسه نسبت تقاضا میکنم از مقام ریاست که

بمدها تصحیحاتی که آقایان نمایندگان
میکند در جلسه بعدی نوشته بشود این که
فقط گفته شود تصحیح خواهد شد اصلاحاتی
که آقای کهید تذکر فرمودند در اینجا
نوشته نشده است
نایب رئیس - اصلاح خواهد شد
آقای کریمی
کریمی - در جلسه گذشته آقای
مهندس غروی راجع به ماده ۷۲ درمورد
دیر آمدن آقایان نمایندگان توضیحاتی
دادند که تکذیب یا تأیید نشد چون مطالبی
که ایشان فرمودند در صورت جلسه هست
استدعا میکنم که این مورد را صریحاً بفرمایند
که تکلیف نمایندگان معلوم بشود ضمناً يك
تلگرافی از همدان رسیده و از آقایان
نمایندگان کلاً تشکر کرده اند راجع باین
اقدامی که کرده اند و در بستن مجلس سنای
قلاپی اقدام فرمودند اظهار تشکر کرده اند
عن تلگراف را تقدیم مقام ریاست میکنم
نایب رئیس - برای اطلاع آقای
کریمی خواستم عرض کنم که ساعت رسمی
همان ساعتی است که اعلام میشود آقای
دکتر شایگان
دکتر شایگان - در عرایضی که
بنده کردم يك قدری اصلاحات هست اجازه
بفرمائید که تصحیح کنم بدهم به تند نویسی
عرض دوم بنده این است نطق هائی که
منتشر میشود در رادیو علت این که قسمت
هائی از آن حذف میشود برای خاطر این
است که مخبر رادیو نمیتواند از اداره تند
نویسی بگیرد و طبقاً حذف میشود زیرا نمی
توانند همه آنرا بنویسند بنده تقاضای این
بود که مقام ریاست دستور بدهند اداره رادیو
اگر صورت جلسه را میخواهد منتشر کند
این صورت را از اداره تند نویسی بگیرد
که چیزی حذف نشده باشد این تقاضای
بنده بود
نایب رئیس - در این قسمت مطالبه

عین مذاكرات مشروح سی و دومین جلسه از دوره هفدهم قانونگذاری

بشود البته قصد من هم از بیان این مطالب جز تذکر و انتقاد چیزی نیست و آقایان میدانند که من پشتیبان این دولت هستم ولی وقتی که یک تذکر خصوصی فایده نکرده اجباراً باید تذکرات خودم را در پشت این تریبون عرض کنم چندوقت قبل طبق قانون اختیارات بطوریکه که آقایان ملاحظه فرمودید قوانین راجع به دادگاه انتظامی دادگستری تنظیم شد با مضای جناب آقای دکتر مصدق رسید انصافاً باید تصدیق کنم که طرح بسیار خوبی بود از لحاظ این که اختیارات زیادی به دادگاه انتظامی داده شده بود اگر یک قضات حسابی برای این کار معینی میشدند بهترین طریق اصلاح دادگستری بود بطوری که آقایان میدانید در دادگستری افرادی بود که نیک نام و شرافتمند باشند زیاد داریم (صحیح است) ولی از بین تمام این قضات نیک نام و شرافتمند و خوش سابقه ای که در دادگستری وجود دارند بنده اطلاع حاصل کردم که ۴ نفر از توده ایهای بنام را برای دادرسی ایندادگاه انتظامی در نظر گرفته اند، البته آقایان توجه فرمائید با اختیارات زیادی که بابتدادگاه انتظامی داده شده است این دادگاه قهرأ مالک الرقاب دادگستری خواهد بود و قهر تمام قضات کم و بیش تحت تأثیر ایندادگاه خواهند بود اگر کسانی که در ایندادگاه مشغول انجام وظیفه میشوند آدمهای صحیح و درست و شرافتمندی باشند همین طوری که عرض کردم بهترین وسیله برای اصلاح دادگستری است ولی اگر اشخاص نادرست یا اشخاصی که برای تبعیت از دستورهای حزبی شان بانواع و اقسام نادرستی تن به دهند باشند آنوقت ما دادگستری را در بست تسلیم آنها کرده ایم البته یک جمله کونیستها زوئیت های قرن اتم هستند چون آنها هم مثل زوئیتها قائل باین هستند که برای رسیدن به هدف هر وسیله ای مشروع است و در شرح احوالی که از سران کمونیست نوشته شده است آقایان البته مطالعه فرموده اید بسیاری از آنها با کمال افتخار اقرار کردند که ما فلان دزدی را کردیم وجه کردیم برای پیشرفت مرام و این هم یکی از آن مواردی است که اینها با آن طبقه فاسد ما بهم میرسد آن طبقه فاسد هیت حا که ما دزدی را مجاز میشمردولی برای اینکه کلاه شرعی برایش درست کند و اسم دزدی چون زنده بود اسمش را گذاشت اختلاس ، فلان آقای یک میلیون تومان از دارائی دولت اختلاس کرده بود حالا هم هست اولادش هم هست مردمان معترمی هستند چیزی نیست اختلاس کردند و حالا توده ای ها این حرف ها را بدهند میدانند دزدی میکنند بانک دماوند را میزنند (جلالی - صحیح است) خیلی هم با افتخار

و سر بلند هستند صندوق راه آهن را میزنند و جاهای دیگر و خیلی هم با کمال سر بلندی و افتخار می گویند چون در راه حزب دزدی کرده اند عیبی ندارد یک چیز دیگری را نیز تجویز می کنند زوئیت ها هم این کار ها را تجویز می کردند نهایت آنها در راه مذهب مسیح بود البته سرعت را تجویز نمی کردند ولی زوئیتها تجویزی می کردند هر وسیله ای برای رسیدن به هدف مشروع است اینها هم همینطور بهر صورت کسانی که دارای یک همچو فکر و دارای یک چنین مرا می باشند وقتی در یک نقطه ای اینقدر حساس در دادگستری قرار بگیرند بدیهی است که خیلی خطرناک است و دادگستری را تحت نفوذ خودشان قرار خواهند داد این موضوع را وقتی که بنده شنیدم آقای دکتر فاطمی وزیر امور - ارجه تذکرادم و ایشان بعد از چند روز به بنده گفتند که آقای نخست وزیر عرض کرده اند که آن ۴ نفر را از دادگاه انتظامی برداشتم امروز شنیدم که ۲ نفر از آن آقایان را دوباره گذاشته اند در دادگاه انتظامی و ابلاغ هم صادر کرده اند باین جهت خودم را ناگزیر دیدم که این موضوع را اینجا بحضور آقایان عرض کنم و بهیئت دولت تذکر بدهم که ما اجازه نخواهیم داد دادگستری و سایر وزارتخانه ها را تسلیم حزب توده بکنند (صحیح است) (صفاقی - فرهنگ بالا تر از دادگستری است) (منصف - ممکن است اسم آنها را بفرمائید برای این که بشناسیم) یکی آقای صادق وزیر بود که کاندید توده ایها در مهاباد بود که او را برداشتند یکی آقای حسابی بود یکی آقای رشاد بود یکی هم آقای الموتی (حاج سیدجوادی - سوابق درخشانی در قزوین هم دارد) سابق یا حالا ، عرض کنم بعضی از این آقایان سابقه درستی دارند یعنی همین آقای حسابی در کرمان هم بوده است و جزء قضات یا کدما هم بودند و آقای صادق وزیری و رشاد هم شهرت بدرستی دارند آقای الموتی را نمیشناسم ولی چیزی که هست این شهرت و سابقه گذشته امروز بدر نمیخورد چون امروز آنها دستورات حزبی را کور کورانه اطاعت میکنند هر طور که دستور بدهند اطاعت میکنند خود بنده یک قاضی راسراغ دارم با وجود این که آدم درستی بود با وجود اینکه جزء توده ایها متنفذ بود و با وجود مخالفتی که بنده با حزب توده داشتم خود بنده مرتکب این اشتباه شدم که رفته ضمانتش را کردم در وزارت عدلیه و بعد از آنجا هم که تجدیدش کرده بودند تقاضا کردم برش گردانند و گفتم که قاضی درستی است و تا آنوقت هم درست هم قضاوت کرده بودم ولی بعداً دیدم همین آدم شرافتمند و درست برای اجرای دستورات حزبی بدترین

نادرستی ها تن داده بود استفاده شخصی هم نکرد الان هم آدم مستألفی است و برای خودش هم الان رشوه نمیگیرد ولی هر وقت که دستور بدهند که فلان آدم را محکوم باعدام بکن با کمال خونسردی محکوم می کند

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی وقت شما تمام شده است

دکتر بقائی - ه دقیقه مانده است

ناصر ذوالفقاری - مارا میبدهیم که ایشان ادامه بدهند

نایب رئیس - اگر مخالفی نیست میتوانی ادامه بدهی (گفته شد - خیر) چقدر وقت اضافه میخواهد

دکتر بقائی - یک ربع ساعت

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر بقائی - عرض کنم این یک موضوعی است که از دولت تقاضا دارم توجه عاجلی بکنند (صحیح است) موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدهم قانون اخیری بود که راجع... اسم قانون یاد نمی آید (بعضی از نمایندگان - قانون امنیت اجتماعی) نه غیر از این است این را گذاشته ام در موقعی که لایحه حکومت نظامی مطرح میشود این شد که در کمتر جایی اجرا شده است و بهترین دلیل این است که وزیر دارائی که خودش مأمور اجرای این قانون است هنوز دستور نداده که در دهات خالصه اجرا بکنند در بعضی از دهات خالصه بطور استثنائی اجرا شده ولی در اکثر نقاط اجرا نشده (مهندس زیرک زاده - در اکثر نقاط مأمورین دولت جلوگیری میکنند) یکی هم می خواستم توجه آقایان و هیئت دولت را بوضع وزارت کار جلب کنم با وجود این که آقای دکتر عالمی وزیر کار جوانی بسیار شایسته و شرافتمندی هستند (صحیح است) ولی متأسفانه وزارت کار امروز نمونه زنده آن چیزی است که از چندین ماه پیش آقایان محترم در روزنامه شاهد ملاحظه فرمودند و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و وزارت کار الان یکی از کانونهای ظاهرو بارز عمال انگلیس و توده است (صحیح است) و انتظار داریم که یک توجه عاجلی بآنجا بشود بجای اینکه وقت وزارتخانه صرف تقویت حزب توده بشود یک تجدید نظر جامعی در قانون کار بکنند و یک قانون کار دنیا پسندی که ضمانت اجرایی هم داشته باشد برای تصویب تقدیم جناب آقای دکتر مصدق بکنند و همچنین راجع به بیمه اجتماعی کارگران هم توجه بکنند ، یک موضوع دیگری بود راجع به تقسیم اراضی بین کارگران گویا در تسلیحات ارتش چهار صد هزار متر برای این کار اختصاص داده اند ولی نمیدانم این کار بکجا رسیده و قرار بود برای کارگران کارخانه شماره ونک هم این عمل بشود با وجود این که زمینش هم موجود

دولت چیست؟) حضرت آقای مهندس رضوی قضات یا کدما هم و درست وطن پرست هم مازاد داریم ولی کسی که توده ای شد درست نمی تواند باشد چون وقتی که حزب باو دستور داد دزدی بکن نمی تواند نکند آن ساعتی که حزب دستور داد اعمال خلاف بکن او هم اعمال خلاف می کند و سوا باین

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی وقت شما تمام شده است

دکتر بقائی - ه دقیقه مانده است

ناصر ذوالفقاری - مارا میبدهیم که ایشان ادامه بدهند

نایب رئیس - اگر مخالفی نیست میتوانی ادامه بدهی (گفته شد - خیر) چقدر وقت اضافه میخواهد

دکتر بقائی - یک ربع ساعت

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر بقائی - عرض کنم این یک موضوعی است که از دولت تقاضا دارم توجه عاجلی بکنند (صحیح است) موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدهم قانون اخیری بود که راجع... اسم قانون یاد نمی آید (بعضی از نمایندگان - قانون امنیت اجتماعی) نه غیر از این است این را گذاشته ام در موقعی که لایحه حکومت نظامی مطرح میشود این شد که در کمتر جایی اجرا شده است و بهترین دلیل این است که وزیر دارائی که خودش مأمور اجرای این قانون است هنوز دستور نداده که در دهات خالصه اجرا بکنند در بعضی از دهات خالصه بطور استثنائی اجرا شده ولی در اکثر نقاط اجرا نشده (مهندس زیرک زاده - در اکثر نقاط مأمورین دولت جلوگیری میکنند) یکی هم می خواستم توجه آقایان و هیئت دولت را بوضع وزارت کار جلب کنم با وجود این که آقای دکتر عالمی وزیر کار جوانی بسیار شایسته و شرافتمندی هستند (صحیح است) ولی متأسفانه وزارت کار امروز نمونه زنده آن چیزی است که از چندین ماه پیش آقایان محترم در روزنامه شاهد ملاحظه فرمودند و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و وزارت کار الان یکی از کانونهای ظاهرو بارز عمال انگلیس و توده است (صحیح است) و انتظار داریم که یک توجه عاجلی بآنجا بشود بجای اینکه وقت وزارتخانه صرف تقویت حزب توده بشود یک تجدید نظر جامعی در قانون کار بکنند و یک قانون کار دنیا پسندی که ضمانت اجرایی هم داشته باشد برای تصویب تقدیم جناب آقای دکتر مصدق بکنند و همچنین راجع به بیمه اجتماعی کارگران هم توجه بکنند ، یک موضوع دیگری بود راجع به تقسیم اراضی بین کارگران گویا در تسلیحات ارتش چهار صد هزار متر برای این کار اختصاص داده اند ولی نمیدانم این کار بکجا رسیده و قرار بود برای کارگران کارخانه شماره ونک هم این عمل بشود با وجود این که زمینش هم موجود

است تا حالا عملی نشده است انتظار داریم که این موضوع را هم مورد دقت قرار بدهند یک تذکر دیگری هم میخواستم خدمت آقایان عرض کنم امروز ششم آبان ماه است یعنی از ام تیر نود و شش روز گذشته است هنوز دولت اقدام مؤثری برای تعقیب مسپین واقعه سی ام تیر نکرده و کمکی هم که می بایستی بکمسیون تحقیق بشود برای این موضوع نشده است بنده از آقایان اعضای کمیته تحقیق خواهش میکنم که یک توجه بیشتری بانجام وظایف خودشان در کمیته بفرمایند از دولت هم می خواهیم که فراموش نکنند چون همینطوری که بنده گزارش کردم موضوع سی ام تیر چیزی نیست که قابل فراموش شدن و قابل سنبل شدن باشد و بالاخره این کار یک روزی باید رسیدگی شود فعلاً دیگر عرضی ندارم راجع قنات آبادی - و بانکرا) بانک را زدند (شمس قنات آبادی - دو مرتبه میزنند) من از دولت می خواهم که راجع باین جریان بیست در صد اقدام لازم بفرمایند اصولاً چون لایحه اش را آورده اند و در مجلس مطرح خواهد شد ولی جریان اجرای این بیست در صدی که در جلوی ۱۵ درصد ماتر اشیدند این شد که در کمتر جایی اجرا شده است و بهترین دلیل این است که وزیر دارائی که خودش مأمور اجرای این قانون است هنوز دستور نداده که در دهات خالصه اجرا بکنند در بعضی از دهات خالصه بطور استثنائی اجرا شده ولی در اکثر نقاط اجرا نشده (مهندس زیرک زاده - در اکثر نقاط مأمورین دولت جلوگیری میکنند) یکی هم می خواستم توجه آقایان و هیئت دولت را بوضع وزارت کار جلب کنم با وجود این که آقای دکتر عالمی وزیر کار جوانی بسیار شایسته و شرافتمندی هستند (صحیح است) ولی متأسفانه وزارت کار امروز نمونه زنده آن چیزی است که از چندین ماه پیش آقایان محترم در روزنامه شاهد ملاحظه فرمودند و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و آن همکاری توده ایها و نفتی ها است و وزارت کار الان یکی از کانونهای ظاهرو بارز عمال انگلیس و توده است (صحیح است) و انتظار داریم که یک توجه عاجلی بآنجا بشود بجای اینکه وقت وزارتخانه صرف تقویت حزب توده بشود یک تجدید نظر جامعی در قانون کار بکنند و یک قانون کار دنیا پسندی که ضمانت اجرایی هم داشته باشد برای تصویب تقدیم جناب آقای دکتر مصدق بکنند و همچنین راجع به بیمه اجتماعی کارگران هم توجه بکنند ، یک موضوع دیگری بود راجع به تقسیم اراضی بین کارگران گویا در تسلیحات ارتش چهار صد هزار متر برای این کار اختصاص داده اند ولی نمیدانم این کار بکجا رسیده و قرار بود برای کارگران کارخانه شماره ونک هم این عمل بشود با وجود این که زمینش هم موجود

خیلی ممنون می شدم بنده میخواستم اینرا عرض کنم که یک اشخاصی ممکن است افکار چپ داشته باشند و هر کس افکار چپی داشت زود نمیشود گفت توده ای بآن معنایی که آقای دکتر بقائی همیشه تعبیر میکنند بنده معتمد که در این نوع موارد بایستی کمی قضاوت عادلانه کرد بریروز در خدمت آقای ناظرزاده بودم ایشان می گفتند که کسی را در ایران نداریم که بر علیه حزب توده مثل آقای دکتر بقائی مبارزه کرده باشد (ناظرزاده - صحیح است) بنده هم در عمل هیچوقت با توده سابقه خوبی نداشته ام در عین حال که در اغلب موارد بدور بودم بآن معنی که آقای دکتر بقائی گفتند هیچ رابطه ای نداشتم اما میخواستم از آقای دکتر بقائی خواهش کنم این بیاناتی که از روی حسن نیت فقط از لحاظ وطن خواهی کردند درباره بعضی از آقایان قضات میخواستم توضیحاتی عرض کنم و خواهش کنم که در این قبیل موارد قدری ملاحظه فرمایند و اگر عرایض بنده درست نبود بنده را از اشتباه در بیابند راجع به آن چهار نفر که در دادگاه انتظامی عضویت پیدا کرده اند یا نکرده اند دو نفر از این آقایان را من نمیشناسم آقای حسابی و آقای صادق وزیر را نمیشناسم اما با دو نفر از آقایان ارتباط دارم آنها دارای افکار اصلاح طلبانه ای هستند ولی بنده آنها را عضو حزبی نمی شناسم و در این مدتی که بنده با آنها صحبت کرده ام بعنوان عضویت حزب توده هیچ اثری برای بنده مشهود نشده است تا آن جایی که خودتان فرمودید که آنها قضات بسیار یا کدما می هستند فقیرند و بنان شب محتاج هستند این ها اشخاصی هستند که کنترل احساسات خود را نتوانسته اند بکنند و از احساسات خود تبعیت کرده اند (دکتر بقائی - آقای رئیس بنده اجازه میخواهم) بنده تقاضا می کنم بقائی - توضیح میدهم (بنا بر این تقاضای بنده این است که جنابعالی اگر بقیده خودتان باقی هستید بنده بفرمائید که بنده هم با جنابعالی هم عقیده بشوم ولی تا آنجا که بنده میدانم این دونفر از بهترین قضات و از شرافتمند ترین قضات ایران هستند و بقیه وقت را بجناب آقای حاج سید جوادی داده ام

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی - بنده نسبت سوء استفاده شخصی به هیچیک از آقایان ندارم و خودم هم عرض کردم در چند سال پیش خودم نسبت بیک قاضی توده ای که بسیار آدم درستکاری بود رفته در وزارت عدلیه تضمین کردم و شغل او را درست کردم برای اینکه آدم درستکاری بود باین اشخاص هم من نسبت سوء استفاده ندارم ولی چیزی که هست اگر حزب با نهاد دستور حزبی بدهد

کور کورانه اطاعت خواهند کرد

مهندس غروی - شش سال است من اینها را میشناسم عضو هیچ حزبی نیستند

دکتر بقائی - اطلاعات بنده این طور است که هستم چون حزب مخفی است البته همه جا اظهار نمیکند

مهندس غروی - یک تحقیقی بفرمائید

دکتر بقائی - آقای صادق وزیر کاندید توده ایهای مهاباد بودند

مهندس غروی - بنده ایشان را نمیشناسم

حاج سیدجوادی - بنده نوبتم را با آقای شمس قنات آبادی داده ام

نایب رئیس - آقای شمس قنات آبادی

شمس قنات آبادی - بنده تشکر می کنم از جناب آقای حاج سید جوادی (مهندس غروی - بنده وقتم را دادم) و همچنین از جناب آقای غروی که وقتشان را ببنده مرحمت فرمودند بنده یک مطالبی در جلسات مختلف چه در فراکسیون و چه در مجلس و چه در اجتماعاتی که با حضور آقایان نمایندگان تشکیل شد عرض کردم و یوش یوش دارم باین نتیجه میرسم که مثل اینکه اصلاً گوش شنوائی نیست ما از اطراف و جوانب مورد حمله قرار گرفتیم برای چه؟ برای اینکه میخواهند این راهی که ملت ایران طی کرده بآخر نرسد و متأسفانه چون من وقت ندارم و نمیخواهم واردت کلیات بشوم تا بیان بکنم و ترسیم بکنم جزئیات مطلب را موضوع آنطوریکه باید و شاید درک نمیشود این تشنجاتی که اخیراً در مملکت ما هست، این نمایشات و این جنگ و گریزها این نظارهات و نمایشاتی که در مملکت ما اخیراً صورت میگیرد همه آنها بضرر مملکت است ما میخواهیم اینها قطع بشود ، ما میخواهیم اینها از بین برود ، ما میخواهیم مملکت ما آرام بشود برای اینکه بتوانیم از مبارزات ملت نتیجه گیری بکنیم ملت باید آسوده باشد این مطلب را همه آقایان میگویند منم عرض میکنم اما هیچ نماینده فکر بکنیم که ببینیم آیا ما باید چکار بکنیم که این تشنجات از بین برود ما چه بکنیم این نمایشات و تظاهرات ضد ملی از بین برود ، ما چه می کنیم توی این مملکت آرامش بوجود بیاید من یک موقعی این مطلب را پشت این تریبون مجلس روزی که با لایحه حکومت نظامی مخالفت کردم گفتم که هیچوقت هیچ زمانی زور ، جبر ، فشار نمیتواند افکاری را عوض کند و یک امنیت واقعی و یک آسایش حقیقی بوجود بیاید این عدالت است که ممکن است در سایه عدالت هم امنیت وهم آسایش بوجود بیاید متأسفانه ما می خواهیم از این مطلب استفاده کنیم و عوض اینکه برویم واقعاً عدالت بوجود بیاریم دنبال چیزهای دیگر میرویم معنای عدالت این است

که ما در یک کار گاهانی که الان در همین شهر تهران اگر آقایان حاضر باشند اجازه بدهند و حوصله اش را داشته باشند حاضر نمونمان را نشان بدهم ، در کار گاهای کارگران در همین تهران کسانی که بر علیه مملکت ما از روی شعور و حسن از روی بی شعوری و عدم توجه و عدم فهم ترویج به اخلاص و آشوب میکنند آنها از همه حیث مصونند اضافه حقوق بآنها میدهند من الان سراغ دارم در یکی از کار گاهها همین کارخانه چیت سازی همین کارخانه ای که سالهای سال است مرکز آشوب و اخلاص شده و هر ناراضی را از هر جا که گرفته اند آورده اند در کارخانه چیت سازی جمعشان کرده اند یکمده ای بوده اند که شلوغ کرده اند یکمده ای که اخلاص کرده اند و یکمده ای که آرامش را بهم زدند آنها را گرفته اند و برده اند زندان مرتب هم خود کار فرما در کارخانه اش آنها را بعنوان حاضر قلمداد میکند حقوق هم میدهد و تشویق هم میشوند و در حال حاضر آنها را که میخواهند بوطنشان وفادار باشند و آن کسانی که میخواهند برای ایران کار کنند بکشند مثل آنها که فعالیت بکنند برای یک دولت بیگانه این افراد روز بروز بانواع و اقسام مشقات ، رنجها ، زجرها مواجهند من الان یک تشبیه ساده میکنم الان در کارخانه و کار گاهها ۳ دسته وجود دارند خوب دقت بفرمائید این عرض بنده را من البته تمام این اخلاصاتی که در این مدت در تهران شده بعضی نمایندگان محترمی رسانم سه دسته وجود دارند یک دسته کسانی هستند از این کار گرها که از آن روزی که حزب توده غیر قانونی شناخته نشده بود از آنروز تحت تأثیر تبلیغات آندسته واقع شده اند که من بشما بگویم یکمقداری از این حرفها راست است و شما تا این نقاط ضعف را چیران نکنید کار شما سر انجام نمیکرد این نمیشود در این مملکت که یک طبقه ای از همه چیز محروم باشد و یک دسته ای از تمام مزایا برخوردار وقتی یک کارگر گرسنه باشد بدبخت باشد برای زن و بچه اش دوانداشته باشد وقتی که می بیند جلوی چشمش بچه اش میرد وقتی باین کار گر میگویند آقا شما با ما متحد شو تا ما قیام بکنیم تا ما حکومت را بدست بیاریم و انتقام شمارا از دست طبقه غارتگر بگیریم و در مقابل این دسته هم مرجع دسته و تیب و تشکیلاتی نباشد که بگوید آقا ما شمارا بچمتان میرسانیم ما حقوق شمارا میگیریم ما دردهای شمارا دوام میکنیم ما وظفتمان هم هستیم وقتی این نباشد مسلماً این کارگر بدبخت بانجا پناه میرد شما خیال نکنید من چوب را بر اندازم که طبقه زحمتکش مملکت طبقه محروم مملکت را برانم و آنها را محکوم کنم آنها در حرفشان اکثر حق

دارند گناهکار واقعی در این مملکت دو دسته اند یکدسته هم آن کسانی هستند که از - محرومیت و ازرنج و بدبختی طبقه زحمتکش سوء استفاده کردند و اینها را بنفع شرکت سابق یا بنفع همسایه شمالی یا بنفع کمونیست بین المللی متشکل کردند گناهکارند یک - دسته دیگری که مثل این دسته با کمال بیشتر از این دسته گناهکارند آن دسته ای هستند که برای این طبقات محروم فکر نکردند مواظب شرایط زمان نبودند و برای احقاق حق و حمایت حقوق طبقه زحمتکش قیامی نکرده اند و اقدامی ننموده اند مسلمانهام در جرم آن طبقه ای که این طبقه محروم را منحرف کرده اند شریکیم یعنی من و شما هم گناهکاریم الان علی ای حال در کارگاههای ماسه دسته وجود دارند یکدسته کسانی هستند که در اثر همان تبلیغات تحت عنوان حزب توده و بعد هم عنوان دیگر متشکل شده اند در مقابل این دسته یک دسته دیگر هم هستند که تحت عنوان احزاب و دستجات ملی متشکل شده اند و اینها کار گرانی هستند که در عین حال که توجه به حقوق خودشان دارند و میخواهند بهره برداری کنند در عین حال میگویند ما فقط در زیر پرچم ایران باید بچمان برسیم که البته این دسته از آن موقعی که احزاب وابسته بجهت ملی فعالیتشان را شروع کرده اند وجود آمده اند بین این دو دسته یکدسته بیطرف محافظه کار مهمل هستند شما خیال نکنید همبظوری که بین طبقات اولیه مملکت یکدسته هستند که افراطی و یکدسته تفریطی و یک دسته هم محافظه کارند در بین تمام طبقات همین مطلب هست که اینها متوسط هستند آنها اگر بدانند در آن دسته حزب توده احتیاجات اینها و خواسته های اینها زودتر عملی میشود دنبال این میروند و اگر اقدام و مساعدت به این حوزه های کارگری که سر کارگاههای وابسته با احزاب ملی است بشود و اینها احتیاجات آنها را برآورده کنند این دسته محافظه کار می آیند بیطرف این حوزه هائی که مال مملکت است مال وطن است اما یک چیزی بنده با کمال صراحت به آقایان محترم عرض کنم که قدرت در تمام حوزه ها با یک دست مرموزی با یک حساب دقیق بدست آن حوزه هاست بدست آن طبقه اولی است که تحت عنوان حزب توده و غیر توده متشکل شدند آقایان اگر یک کارگر بیطرف بخواهد حواچ اولیه خودش را از نظر بیمه و تعاون و کمک و غیره را برآورده کند این دستگاہ فاسد این دستگاہی که باید واقعاً مثل سنا زیر پایش را جارو کرد و زدهایش را ریخت بیرون این دستگاہ فقط بوسیله آن دسته ای که سالهای سال است بر علیه موجودیت ما متشکل شده اند بوسیله آن دسته باین کارگر کومک میکنند یعنی اگر نمایندگان سید کاهای ملی بخواهند از این دستگاہ یک کاری برای کارگر راه

ببندازند و حاجتشان را بر آورند آقایان مراجع مخصوص گوش نمیکنند باید حتماً یک نماینده توده ای بصندوق تعاون مراجعه کند تا کار یک کارگر را درست کند نتیجه این میدانند چه شده ؟ نتیجه اش این شده که آن طبقات بیطرف مجبور شده اند دنبال اینها بروند مجبورند هر فرمانی که آنها بدهند اطاعت کنند والا شما خیال میکنید که کارگران مملکت ماصد در صد توده ای هستند اینطور نیست آقا حساب را اینطور فراموش کرده اند البته بنده می دانم اینهمه از قامت ناساز و نارغزای اوست اینها همه اش توپه - هائی است که استعمار انگلستان برای اخلال و نابودی موجودیت ما طرح کرده اما اگر ما که ادعا میکنیم با استعمار مبارزه می کنیم مگر این مبارزه نباید حسابی باشد مگر این مبارزه نباید از همه جانب شروع شود مگر در این مبارزه نباید اطراف و جوانب و جزئیات کار را مواظب باشیم ما که میخواهیم در این مملکت امنیت و آرامش وجود بیاوریم ناگزیریم برای امنیت و آرامش حقوق حقه هم را بدهیم و کار را هم بدهیم با اشخاص همین دوست و همین خواه چندین سال بود سالهای سال که در دخانیات هر کاری که میخواهند توده اینها میکردند هر فرمانی که می خواستند صادر میکردند یواش یواش کارگر هائی که بوطنشان علاقه داشتند و نمیخواستند بساز اجنبی برقصند نمیخواستند برای لندن نمایش بدهند نمیخواستند برای یک سیاست جهانی خارجی موجودیشان حرکت فعالیت بکنند آنها آمدند و دور هم جمع شدند کم کم یک قدرتی در کارخانه دخانیات در مقابل آن دسته بوجود آوردند که حالاً هم هستند این را من با نمونه عرض میکنم در این جریان اعتصاب راه آهن میخواهند دخانیات هم همین کار را بکنند بعنوان همدردی با کارگران راه آهن میخواهند چیت سازی هم همین کار را بکنند بعنوان همدردی با کارگران راه آهن شما خیال میکنید که این قوای دولتی بود که جلو اینها را توانست بگیرد ؟ البته این کارگران ملی بودند که در کارخانه چیت سازی بآن کارگران گفتند که اگر شما تعطیل بکنید اعتصاب بکنید هر چه دیدید از چشم خودتان می بینید والا آنها قوای دولتی که کاری از دستشان ساخته نبود من شما بگویم در دخانیات مدیر کل دخانیات میترسد و از توده ای ها تقویت میکند و تسلیم بلا شرط توده ایهاست همینطور سایر جاها منتهی بعضی از جاها ناشی از ترس است ناشی از جبن است و در بعضی از جاها حساسات که تسلیم شدن کار فرماها در درجه اول ناشی از حساب هائی است که خودش با کمپانی سابق نفت انگلستان یا سایر افراد وابسته آنها دارند اگر میخواهید امنیت بوجود بیاید بیاید کار را بدهید دست کارگران ملی

بباید کارگران ملی را تقویت کنید بیاید اگر کارگر ملی حاجت داشت کارش را درست کنید و اینقدر در بدر و بدبختش نکنید من راجع باین صحنه و وقایعی که در آبادان اتفاق افتاده مطالب بسیار مفصلی دارم که انشاء الله سعی میکنم در جلسه آینده خدمت آقایان عرض کنم و بازم تشکر میکنم از جناب آقای حاج سید جوادی (حاج - سید جوادی - تعویب گرفتن تشکر شما را با کمال خلوص) شما که خیلی خوب تعویب می گیرید .

۴- اخطار آقای دکتر سنجابی
طبق ماده ۱۶۹
دکتر سنجابی - بنده اخطار دارم ماده ۱۶۹

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر سنجابی - آقایان نمایندگان محترم توجه دارند که یکی از وسایلی بسیار مهم و مؤثر که در اختیار نماینده مجلس شورای ملی برای انجام وظیفه قانونی نسبت بنظارت در امر دولت گذارده شده است سؤال است بنظر بنده این وسیله سؤال حتی اهمیتش از این نقطه های قبل از دستور هم بیشتر است زیرا باین وسیله نماینده مسئله معین و مخصوصی را که بنظر او تخلفی از قانون یا غفلتی در انجام وظیفه شده بوزیر مسئول و مربوطه تذکر میدهد که در مجلس شورای ملی حاضر بشود در جلوی نمایندگان و افکار عمومی بیان بکند و اگر سوء تفاهمی بوده رفع بشود والا مجلس قضاوت بکند که غفلت و قصوری شده است

شمس قنات آبادی - سؤال کردن

نایب رئیس - راجع بسؤال جناب عالی معاون وزارت دفاع ملی صبح اطلاع دادند که حاضرند

دکتر سنجابی - باینجهت بنده معتقدم که مجلس و دولت باید باین موضوع کمال اهمیت را بدهد و در موقعی که سؤال بنده چندی پیش سؤالی تقدیم کردم که تا بحال حاضر نشده اند و حالا میفرمایند که آمده اند برای جواب و ضمناً هم از موقع استفاده میکنم سه سؤال دیگر که تهیه شده است تقدیم می کنم یکی سؤالی است که بنده تقدیم میکنم راجع بواپیکه برخلاف قانون در چند سال پیش بانگ صنعتی بنصر تیان آن اقدامی نشده است و میل دارم که جناب آقای وزیر دارائی بفرمایند که چه اقدامی انجام داده اند و دیگر سؤالی است که از طرف بنده و چند نفر دیگر از نمایندگان تهیه شده است از وزیر کشور راجع بتبعیض انتقال برخلاف قانونیکه در ۹ ماه پیش با تصویب شورای امنیت دره گزینند تفرغ عضو حزب ایران را بر خلاف مقررات و قانون

تبعید کرده اند میل دارم آقای وزیر کشور حاضر بشوند و در این باب در اینجا جواب بدهند سؤال سوم سؤالی است از وزارت دادگستری که یک نفر از افراد مظلوم و بیچاره ایران که عضو حزب ایران هم است عضو حزب در بنحورود است آقای احمد شریفی نسبت بظلمی که با او شده است برخلاف قانون بعلت و کوتاهی و قصوری که وزارت دادگستری کرده است شرحی نوشته اند که بنده آنرا ضمیمه سؤال تقدیم میکنم - اینجا جناب آقای دکتر بقائی اظهار داغند که چندی پیش تاجری خود کشی کرد این شخص در این نامه نوشته است که اگر تیک ماه دیگر بتقاضای من ترتیب اثری ندهید خود کشی خواهم کرد و من میخواهم جواب بدهم که آیا این مطلب حق است انجام وظیفه شده یا نشده این سؤالاتی است که داده میشود

۵ - بیانات آقای نایب رئیس راجع به روز سازمان ملل متحد

نایب رئیس (آقای ذوالفقاری) - بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است روز دوم آبان ماه مصادف با روز تشکیل سازمان ملل متحد بوده و این روز روز مخصوص سازمان ملل نام نهاده شده و مورد علاقه ملل صلح دوست جهان می باشد .

چون ملت ایران که در تمام ادوار تاریخ پرافتخار خود پیوسته خواهان صلح و صفا و دوستی با عموم ملل جهان بوده و هست عضو سازمان میباشد نسبت باین موسسه بزرگ که منظور و علت اساسی پیدایش آن حفظ صلح جهان و رعایت حقوق ملل بوده است از بدو تشکیل همیشه مساعدت و پشتیبانی نموده و عموم ایرانیان امیدوارند که این سازمان بزرگ جهانی توفیق حاصل نماید که وظائف خود را در تقویت و مساعدت عموم ملل و حفظ حقوق آنها بنحو کامل انجام دهد تا دنیا بتواند در همدمان و امان و آسایش خاطر بسر برد با اجازه آقایان محترم بنام ملت صلح دوست ایران این روز بزرگ را با نهایت صمیمت بعموم ملل تبریک گفته و آرزو مند است این سازمان بزرگ جهانی در تأمین و بقاء صلح عالم و حفظ حقوق ملل توفیق و کامیابی حاصل نماید .

۶- تقدیم لایحه يك دوازدهم مهر و لایحه تقاضای تأیید پرداخت دو دوازدهم مرداد و شهر یور بوسیله آقای کاظمی وزیر دارائی

به يك دوازدهم مهر تقدیم می کنم يك لایحه دیگر راجع به مجوز ۲ دوازدهم مرداد

۷- معرفی آقای سرتیپ مهنا بمعاونت وزارت دفاع ملی بوسیله آقای نایب نخست وزیر

نایب نخست وزیر - ضمناً از موقع استفاده میکنم و تیمسار سرتیپ مهنا را بمعاونت وزارت دفاع ملی معرفی میکنم **عدهای از نمایندگان** - مبارک است

نایب رئیس - در ضمن آقای وزیر دارائی اطلاع داده اند که برای جواب سؤالات آقایان حاضرند

۸- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی

نایب رئیس - آقای مهندس طالقانی

وزیر کشاورزی - بنده هم يك لایحه ای دارم راجع بمبارزه با آفات و امراض نباتی که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم

۹- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف

نایب رئیس - بکسیوسن مربوطه

ایران عضو اتحاد عمومی بین المللی پستی است و مقررات بین المللی باید بصورت قانونی در بیاید در چندی پیش هم تقدیم مجلس شورای ملی شده بود و تا تصویب نشود وزارت پست و تلگراف در محظور است اینستکه بصورت ماده واحده ای تنظیم شده که تقدیم میکنم و استعدعا میکنم که مقام ریاست دستور بفرمایند کمیسیون پست و تلگراف هر چه زودتر تشکیل شود و این لوابی که تقدیم شده در این دو هفته تصویب کنند که رفع اشکال ازما بشود

نایب رئیس - بکسیوسن مربوطه ارجاع می شود آقای معاون وزارت دادگستری .

۱۰- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دادگستری

دکتر ملک اسمعیلی (معاون وزارت دادگستری) - بنده دو لایحه است که یکی مربوط بالعمای عوارض در دهات و یکی دیگر مربوط بجلو گیری از اعمال نفوذ در ثبت اراضی موات اطراف شهر تهران تقدیم مجلس شورای ملی میکنم و تقاضا میکنم از مجلس شورای ملی که زودتر بگریان بپندازند (کریمی - الان مملکت ایران را آشفته کرده اید برای اختلاف زارع و مالک) عرض کنم راجع بکساده لایحه فرمودید ؟ (کریمی - مال عوارض زارعین) علتش اینست که در بعضی از

نقاط مملکت علاوه بر بهره مالکانه از زارعین عوارض میگیرند از قبیل عوارضی که از کوسفند و مرغی گرفتند و فکر میکنند که این تحمیل ناروایی است بر بنیه مالی کشاورزان این لایحه را تقدیم میکنم و مورد شور آقایان واقع میشود البته بعد هر نظری هم آقایان گرفتند متبع است .

۱۱- تقدیم لایحه برقراری فرمانداری نظامی در بخش های طهران به وسیله آقای معاون وزارت دفاع ملی

نایب رئیس - بکسیوسن مربوطه فرستاده می شود آقای معاون وزارت دفاع ملی

سرتیپ مهنا (معاون وزارت دفاع ملی) - بنده اول اجازه می خواهم يك لایحه ای راجع برقراری فرمانداری نظامی در بخش های شهرستان تهران تقدیم مجلس شورای ملی میکنم (کریمی - بنده مخالف هستم آقا) حاج سید جوادی - بنده هم مخالفم (ضمناً چون لایحه ای تقدیم شده بود سابقاً بمجلس سنا برای تمدید فرمانداری نظامی در تهران و حومه تهران برای مدت دو ماه و مورد تصویب مجلس سنا واقع شده بود (یکی از نمایندگان - مرحوم سنا) ضمناً چون در تاریخ ۲۹ مهر ماه بود و دولت بانگ تصویب مجلس سنا اقدامی نکرده بود در این مورد حال اگر چنانچه همان لایحه بگریان میافتد (کریمی - آن نمیشود دولت باید لایحه جدیدی بیاورد) اقدام مقتضی خواهد شد و اگر نه اجازه بفرمائید لایحه مستقلی تقدیم کنیم (کریمی - اصولاً باین قانون امنیت دیگر - حکومت نظامی احتیاج نیست) (حاج سید جوادی - خوب بیاورند بعنوان مخالف صحبت میکنم) و در مورد سؤالاتی که جناب آقای دکتر سنجابی فرموده بودند

۱۲- مذاکره در طرح پیشنهادی راجع بطرز رسیدگی بجرائم مهمین واقعه ۳۰ تیر

نایب رئیس - آن موضوع حالاً مطرح نیست بفرمائید بعداً طرح قانونی که آقایان نمایندگان برای ۳۰ تیر داده بودند مطرح میشود چون پیشنهاد جدیدی داده اند بجای آن طرح قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد می نمایم که طرح ضمیمه مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره که با مضای ۱۷ نفر نمایندگان محترم رسیده بجای طرح مربوط به همین موضوع که قبلاً تقدیم شده مطرح و تصویب شود

مجدزاده

ماده واحده - بجرائم قتل و جرح که مأمورین دولتی اعم از نظامی و غیر نظامی و مسببین و معاونین و شر کاه آنان در اثنا عقیام ملی تیرماه ۱۳۳۱ و مسناست آن در تهران و سایر نقاط کشور مرتکب شده اند در دادگاه جنائی پنجگنفری تهران بطور فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد .

تبصره ۱ - دادسرای شهرستان تهران بهر یک از نقاط وقوع جرائم مزبوره باز پرس و دادبار مخصوص جهت تعقیب متهمین و انجام تحقیقات مقدماتی اعزام میدارد باز پرس و دادبار اعزامی که دارای اختیارات باز پرس و دادستان ارتش نیز خواهند بود مکلفند در اسرع اوقات تحقیقات مقدماتی را انجام داده و نتیجه را توسط دادستان شهرستان تهران بدادگاه جنائی تسلیم نمایند

تبصره ۲ - رأی دادگاه جنائی بر طبق قواعد عمومی قابل فرجام است و در دیوان کسور خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد

حاج سید جوادی - نریمان - انجلی میلانی - ناظرزاده - شاپوری - اخگر - فرزانه - کهید - مصدقی - عامری - شهیدی - نجفی - جلالی - ذکائی - زیرک زاده - مجد زاده

نایب رئیس - آقای مشار مخالفید

مشار - بلی

حاج سید جوادی - بنده موافقم در فوریت

نایب رئیس - فوریت ندارد در فوریتش قبلاً تصویب شده است آقای مشار هم اسم نویسی کرده اند بفرمائید

مشار - مخالفت بنده باین نوع - لوابی نه از نظر این است که کسانی که مرتکب جرمی شده اند ارفاقی بشود و آنها را بمعکم صالح جلب نکنند بنده هیچ وقت طرفدار همچو عقیده ای نبوده ام نخواهم بود مخصوصاً در واقعه ۳۰ تیر که يك امری فوق العاده و در حقیقت عملیات متهمین بر علیه آزادی و مشروطیت و مقاصد عالی ملت ایران بود میبایستی حتماً رسیدگی میشد و رسیدگی دقیق - لیکن همه کارها بهترین است که از مجرای طبیعی خودش سیر بکنند ابراز احساسات از طرف نمایندگان که مرکز امور مملکت واقع شده اند بعقیده بنده در هیچ امری از امور ابتدا جایز نیست نمایندگان باید باشد هایشان همیشه با منتهای تمقل و تدبیر باشد ابراز احساسات آنچه که بنده حس میکنم من باب خود نمائی و واضح تر عرض کنم عوام فریبی است و از اینکار باید حتی الامکان احتراز کرد در این مورد البته میبایستی که از طریق قضائی در معاکم قضائی و در معاکم صالحه باینکار رسیدگی شده باشد تا حالا هم که نشده غفلت شده مسامحه شده بایستی که رسیدگی کنند اما این لوابی و پیشنهاد هائی که اینجا تهیه میشود مثل این است که باین حوزه های قضائی دستوری می دهد دستور به معاکم خیلی بیورد است مثل اینکه الان در اینجا نوشته شده است محکمه جنائی باید خارج از نوبت باینکار رسیدگی بکند یا بعد نوشته اند و بدو بانکسور در خارج از نوبت رسیدگی کند خیلی بیورد است که ما بدو بانکسور دستور بدهیم که شما باید باینکار خارج از نوبت رسیدگی بکنید دیوان کشور يك دیوان عالی است که در کارهای بزرگ همیشه نظر داشته و همیشه هم نظرش صائب بوده است هیچوقت در تکالیف خودش قصور نکرده است دستور دان بدیوان کشور که شما باید در خارج از نوبت باینکار رسیدگی بکنید بعقیده بنده صحیح نیست و این عمل بعجیبت قضائی لطمه ای وارد می آورد همچنین دیوان جنائی باید کار خودش را بکند و البته خواهد هم تمین بازرس هائی که از طرف دادستان تهران بایستی بولایات بفرستند که در آنجا چنین و چنان بکنند اینها يك چیز هائی است که اصلاً مورد ندارد بهترین است که این امر را بخود دادگستری واگذار بکنند البته باید از دولت خواست و تقاضا کرد که در این کار منتهای فعالیت را بخرج بدهند رسیدگی بکند و نتیجه را هم معلوم کند که هم مردم مطلع بشوند هم کسانی که گناه کرده اند بسزای اعمالشان برسند و اسباب خرسندی و رضامندی مردم فراهم بشود دیگر عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای خلخالی

اخگر - بنده اول بدم خود شما اول فرمودید بنده عرض کردم موافقم هستم.

حاج سید جوادی - بنده موافق بودم .

خلخالی - من موقعی موافق مشروط اسم نوشته بودم که این پیشنهاد از طرف آقای مجدزاده داده نشده بود یعنی بنده اولین کسی هستم که در فرآ کسیون نهضت ملی برای رسیدگی بقضایای ۳۰ تیر پیشنهاد تشکیل دادگاه فوق العاده کردم و حالاً که بعنوان موافق مشروط اسم نوشته ام بنظور حفظ آن نظر و نیتی است که در بنو امر داشتم البته این طرحی را که آقای مجدزاده داده اند آقایان ملاحظه فرمودید بنده امضاء نکرده ام زیرا درست مطالعه نکرده ام ببینم منطبق با مقصود ما هست یا خیر حالاً موافقت من از نقطه نظر این است که فلسفه مجازات مخصوصاً برای عبرت دیگران است و آن وقتی تحقق پیدا می کند که در مجازات تسریع عمل آید موقعی که يك حادثه ای پیش می آید يك قتل به وقوع می پیوندد حتی در غیر از این جریان قیام سی ام تیر که باید گفت بهترین فرزندان این کشور بخون خود آغشته شدند برای تحقق دادن با روزهای ملی که در این باب البته آقایان در همان موقع صحبت هائی فرموده اند

ومن موقمی خوشحال خواهم شد آن تأثیری که همان روز های اول آقایان داشته اند همیشه باقی باشد یعنی مصمم باشند برای مجازات متغلفین از قانون و تجاوزین به حقوق مردم وطوری نباشد که احساسات و نظرات ما سطحی باشد و عمقی نداشته باشد تا باین ترتیب مردم از ما که هیئت مقننه هستیم نماینده آنها هستیم نظرشان بر گردد بنده چون فکر میکردم رسیدگی این امر با جریان عادی تقریباً امکان نداشت و تأخیر میشد بفرس اینکه احکام بیفرضانه صادر می کردند و تحت تأثیر اعمال نفوذ مقاماتی قرار نمی گرفتند آن تأخیر باعث گردد که دلسردی برای مردم ایجاد میشود باعث آلودگی دستگاه قضائی شود و در همان موقع نظرم این بود که دادگاه فوق العاده ای تشکیل بشود مخصوصاً با حضور هیئت منصفه چون هیئت منصفه مخصوصاً در امور مهم وجود دارد مخصوصاً در امور سیاسی و هیئت منصفه ای که ما پیشنهاد میکردیم نظرمان این نبود که هیئت منصفه ای که در قانون ذکر آن شده است باشد بلکه منظور مان این بود که از همان کارگران و پیشه وران؛ اصناف، علماء بازرگانان و از کسانی که در این آب و خاک حق آب و گل دارند و ملت نامیده میشوند و در این جریانات ۳۰ تیر شرکت داشته اند خودشان هم در قضاوت و داوری و مجازات مسببین و مباشرین شرکت داشته باشند اگر مشکلاتی هم هست خودشان متوجه باشند بآن مشکلات تا بعد ایجاد بدبینی در میان مردم نباشد و تصور این نرود که خدای نکرده کسانی که نیت خدمت به مردم را دارند با دستگاهی هائی، با مقاماتی سازش کرده اند یا آن و ظایفی که در راه عملی ساختن حقوق مردم داشته اند فراموش گردیده بنده از همان روز شاید هر روزیکه میکندرد تأثرم زیادتر میشود و علاقه ام زیاد تر باین موضوع میشود بطوریکه در نقطه های سابق در خارج از مجلس در حضور آقایان تذکره صریحاً نظر خودم را عرض کرده ام و حالا هم معتقدم که باید دادگاه فوق العاده تشکیل شود یعنی این دادگاه فوق العاده بمنظور عملی شدن نظر مردم برای مجازات رسانیدن خائنین است اگر شما باور میکنید که با این دستگاه قضائی فعلی با این بطوع جریان دادرسی امکان پذیر است مانعی ندارد ولی اینکه عرض کردم آلودگی دستگاه قضائی هیچ ارتباطی با فرمایشات جناب آقای مشار ندارد برای اینکه دستگاه قضائی ما هر قدر هم که آلوده باشد و تحت تأثیر جریانات داخلی قرار بگیرد در یک دعوی بین المللی که تمام افراد ملت در آن ذی نفع و شریک هستند گمان نمی کنم دستگاه دادگستری ما تحت تأثیر قرار بگیرد (صحیح است) این قیاس مع الفارق است و قیاس نمیتوان

کرد یعنی اگر يك قتلی در ایران واقع میشود ممکن است کسانی باشند که آن قتل را نتوانند ازین بیرته ممکن است قاضی را تحت تأثیر قرار بدهند ولی در کار های عمومی آن وجدان ملی و آن منافع آحاد ملت اجازه نخواهد داد که هیچ قاضی بر خلاف حق و حقیقت و عدالت رفتار بکند بنابراین از این نمیتوان اتخاذ سند ضرر وقتی که من میگورم بواسطه بطوع جریان دادرسی یا علل دیگر که امر داخلی است اتخاذ سند بشود که پس دعوی بین المللی را هم که در صلاحیت دادگاه های عادی ایران است نمی شود رسیدگی کرد خیر مخصوصاً عرض کردم غیر از آلودگی از نظر تسریع برای اینکه ماکاری باید کنیم که عبرت لناظرین بشود و دمار از روزگار کسانی که بملت خیانت میکنند بر آورده بشود و مردم مطمئن باشند که نمایندگان هستند که اینها مراقب جریان عمومی و حافظ منافع عمومی میباشند و متوجه مراکز دیگر که بنده تصدیق نمی کنم نشوند تا در صد اقدام دیگری که ممکن است منافع ملی ما را بخطر بیندازد بر نیایند البته با اساس تشکیل دادگاه بنده موافق بودم و آن دادگاه هم که باید تشکیل میشد یعنی بنده در پیشنهاد خودم يك موقعی داده بودم که ۹ نفر ذکر کرده بودم نسبت باین طرح جدید آقای مجدزاده صریحاً نمیتوانم اظهار نظر بکنم که موافقم که در خود این دادگاه شبهه سه با چهار یعنی یکی از شعب دیوان جنائی مطرح بشود و رسیدگی بشود خارج از نوبت. باین بازرسانی که شهرستان ها میروند خواهند توانست يك فردی باشند که تحت تأثیر قرار نگیرند خلاصه این جا تصریح می کنم که برای فورالمیته نیست اگر مایشهاد دادگاه می دهیم میگوئیم يك دادگاه فوق العاده ای باشد تا خارج از نوبت رسیدگی کند هر مجرم یا هر خائن در هر مقام و موقعیتی که باشد برای ما فرق ندارد در پیشگاه عدالت حتماً باید مجازات بشود آن چیزی که برای ما مهم است حفظ بقاء ملت و حفظ منافع و حقوق آحاد ملت است و هیچ مقامی هم مافوق ملت وجود ندارد چون این مطلب مطلبی نیست که بمنافع عمر و وزید متوجه باشد و این افرادیکه در اینجا کشته شده اند در حقیقت صدمه ایست بملت ما ، صدمه ایست بتمام مردم من قتل نفساً کاتماً قتل الناس جمعاً یعنی کسیکه قتل نفسی میکند مثل اینست که تمام مردم را کشته باشد یعنی آن جنایتی که نسبت بفرق میکند فرق نمیکند با قیاس میتوان گفت که این شخص آماده است ، حاضر است که تمام بشر را بکشد بنابراین کسانی که چنین جنایتی کرده اند غیر از اینکه افراد را کشته اند

بهنضت مردم و قیام و آزادی و حق طلبی مردم تجاوز کرده اند قیامی است بر علیه مشروطیت و حکومت مردم پس حتماً باید مجازات بشوند بنده هیچوقت حاضر نیستم که با گذر ازین وقت وسیله ای برای فرار مسببین و خائنین بکشور فراهم بشود چون نمایندگان آذربایجان را خواسته بودند برای تلگراف حضوری بنده نبودم ولی در اواخر جلسه آمدم دیدم مطالبی نسبت باحزاب گفته میشود بدون تعصب بيك حزب معینی من در این باب صحبت خواهم کرد موقتاً میتوانیم نماینده باشیم و وقتی میتوانیم خدمت کنیم که ایجاد اتحاد کنیم از تشنت و پراکنندگی و تشنت همان امریست که خارجی میخواهد (صحیح است)

نایب رئیس - آقای اخگر

اخگر - بنده موافقم

مهندس رضوی - يك موافق و مخالف کافی است

یکتفر از نمایندگان - اصل طرح مطرح است بایشهاد؟

نایب رئیس - این پیشنهاد بجای آن طرح داده شده

مهندس رضوی - باین پیشنهاد باید اول رأی بدهند که جایگزین آن طرح بشود

نایب رئیس - آقای کریمی بفرمائید

کریمی - لزوم تصویب يك ماده ای برای رسیدگی قضیه ۳۰ بمر مورد تصدیق همه آقایان نمایندگان بوده و هست از طرف رفقای کمیته تحقیق بنده مأموریت داده شد آن طرح قبلی را بشمورت چند نفر از قضات دیوان عالی کشور تهیه کردم و بماضاء آقایان نمایندگان رسید و تقدیم مقام ریاست مجلس شورای ملی شد متأسفانه عده ای از آقایان نمایندگان از بعضی عبارات آن سوءتعبیر کردند بنده تقاضا کردم ممکن است این عبارات را عوض بکنند ولی متأسفانه آقای مجدزاده آستر و رویه هر دو را عوض کردند يك چیزی نوشتند که کان لم یکن است یعنی هم خصوصیتی برای رسیدگی بجرائم مجرمین ۳۰ تیر در آن نیست فقط فقط میشود گفت که گفته اند خارج از نوبت رسیدگی بشود و حال آنکه علت کار و آنچه موجب شد که يك ماده واحده ای در مجلس بگذرد این بود که آقایان قضات که وارد در کار هستند آنها باین درد واقف شده اند که يك جرمی صورت وقوع یافته است و پرونده های آن را همان عاملین جرائم تهیه کرده اند یعنی پلیس با مردم حمله کرده اند، سربازان حمله کرده اند، حکومت نظامی داده مردم را کشته اند سر لشکر علوی مقدم داده مردم را کشته اند و همان مأمورین سر- لشکر مقدم پرونده بعدی را تشکیل داده است باین پرونده هائی که بادست آن مأمورین تنظیم شده است قاضی نمی تواند مجرم را

محکوم بآن جرمی که کرده است بکند برای اینکه پایه پرونده ها غلط است از این جهت احتیاج بود که چند نفر بهر نامی که باشد اگر دعوی لفظ نداشته باشیم بنام متبند محل بنام هیئت منصفه و بهر نام دیگری که دارای اطلاعات هستند در این مورد بخصوص دعوت بشوند در محکمه و با قضات تشریک مساعی بکنند و چون آنها قاضی نیستند و مقید نیستند که نظرشان را منطبق با قوانین و مواد وضع شده قانونی بکنند نظر بدهند و جرم را تأیید بکنند تا قضات قدرت قضائی پیدا بکنند در گرفتن تصمیم و برای محکومیت آنها دلیل هم اول عرض کردم این است که حکومت نظامی و قوای انتظامی يك جرمی را مرتکب شده اند و پرونده های اولیه شان را خودشان تهیه کرده اند و جرم را بکلی لوٹ کرده اند که قاضی نمیتواند با انطباق باین مواد مجرم را معرفی کند از این جهت پیشنهاد شده بود مثل سایر دول مترقی دنیا که يك محکمه ای تشکیل میدهند و يك عده ای غیر قاضی در آنجا شرکت میکنند اینها هم رأی میدهند و نظر میدهند که آیا سرهنگ قربانی و سرهنگ رضائی جانی هست باید اعدام بشود یا خیر و الا اگر آقایان می خواهید مردم ساکت نمانند و مجرمین هم راحت بمانند و زندگی کنند این قوانین را وضع بکنید یا نکنید يك طور است هر دو یکسان است، دادگاه عدلیه پس از فوت سرکرد رضائی ۹۰ سال دیگر يك اخطاری می فرستد که آقا برای رسیدگی فلان فلان دادگاه بیاید این دستگاه عدلیه است که خود آقایان دیده اند کار نمیکند و بدرد مردم نمرسد این است که تقاضا شد يك دادگاهی تشکیل بشود و بکمه ای از معتمدین محل یا هر نام دیگر که مقتضی باشد در این رأی مداخله داشته باشند تا بدون قید و شرط قانونی نظر خودشان را بگویند و محکمه آراء آنها را با آراء قضات جمع کنند و رأی اکثریت را عمل بکنند این بود مورد تقاضا و حالا با این طرحی که آقای مجدزاده داده اند بنده مخالفم و اثر هم ندارد

نایب رئیس - آقای اخگر بفرمائید

اخگر - بنده خیلی متأسفم که وقتی این طرح پیشنهاد شد و بتصویب رسید معایبی که داشت تذکر داده شد در فرا کسیون مذاکره شد و بنا شد که در کمیسیون دادگستری این طرح حل و عقد بشود و همینطور هم شد مراجعه شد بکمیسیون دادگستری و خود آقایانی که مخالفت فرمودند حضور داشتند و بحث مفصلی شد بالاخره تصویب شد که بجای این طرح پیشنهاد بشود و حالا می بینم که باز هم آقایان مخالفت میفرمایند اما مراجع بفرمایشاتی که آقای مشار فرمودند این طرحی که قبلاً داده شده است سه فوریتش تصویب شده است یا بایستی همان تصویب شود یا يك چیزی بجای او حالا این پیشنهادی

که بجای آن طرح گذاشته شده بینیم عیبی دارد یا ندارد اگر ندارد چرا تصویب نکنیم؟ (قنات آبادی - عیش این است که از نظر تعقب مسببین واقعه ۳۰ تیر چندان تأثیری ندارد) در این طرح گفته شده است ضرب و جرح و قتلی که در اثر وقایع سی تیر پیش آمده است دادگاه جنائی تهران خارج از نوبت و بغوریت رسیدگی بکنند با اختیاراتی که داشته باشد اختیارات بازپرس و دادستان نظامی را هم آن بازپرس و دادستانی که از طرف این دادگاه فرستاده میشود داشته باشند اگر ما بخواهیم يك دادگاهی که صلاحیت داشته باشد و رسیدگی بکنند و نتیجه برسد بنظر بنده راهی غیر از این ندارد که يك دادگاهی که مورد اعتماد و زبرداد گستری که طرف اعتماد شما هست اینجا تشکیل شود و شروع بکنند باینکار و انجام بدهد اینهم که جناب آقای کربقائی فرمودند که کمیته تحقیق کار نکرده بنده متقدم که کمیته تحقیق کار خودش را کرده

ابته اگر از نظر ها فراموش نشده باشد آن قانون که بایستی بتصویب مجلس سنای سابق میرسد در آنجا دفن شده بود و چون در آن جا هم تصویب نشده بود دولت هم نمیتوانست اینرا بعنوان قانون اجرا بکند علت تعویق این بود نه اینکه کمیته تحقیق کار خودش را نکرده باشد بهر صورت صلاح اگر اقتضای کند که اشخاصی که مرتکب يك خلاف هائی یا جرائمی در آن روز شده اند سر بیا بکارشان رسیدگی بشود و اگر خلاقی کرده اند تنبیه بشوند اگر نکرده اند خیال همه راحت بشود بهتر از این این طرحی که سه فوریتش تصویب شده است پیشنهاد دیگری بنظر نمی رسد و بنده استدعا میکنم که قبول بفرمایند که این پیشنهاد بجای آن باشد اما موضوع اینکه جناب آقای کریمی مخالفت میفرمایند اصلش راجع بآن هیئت منصفه است هیئت منصفه را ما نشستم فکر کردیم هیأت منصفه حتی ندارد مگر اینکه از آنها محکمه سؤال می- کند شما این شخص را مقصر میدانید یا نه و اگر مقصر میدانید بعد سؤال دیگری کند که در مجازات این شخص تخفیف قائل هستید یا خیر؟ بودن هیئت منصفه همراه این دادگاه ارفاقی برای مرتکبین خلاف خواهد بود نه اینکه فایده ای برای سرعت جریان داشته باشد

دکتر سنجابی - اخطار دارم

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای مشار رسیده است قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس - نظر باینکه ماده ای که فعلاً مورد بحث قرار گرفته است هم مفهوم و هم عبارت آن بکلی غیر از آنست که سابقاً از طرف نمایندگان تقدیم مجلس گردیده علیهذا پیشنهاد میکنم که این ماده واحده جدید قبلاً طبع و توزیع بشود تا بعد از آن درباره آن در مجلس مذاکره و تصمیم مقتضی اتخاذ شود یوسف مشار

دکتر سنجابی - بنده اخطار قانونی دارم

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر سنجابی - اینجا بنظر بنده بر طبق ماده ۱۱۶ هر طرحی که مطرح می- شود باید با حضور وزیر مسئول باشد و حالا وزیر مسئول در جلسه حضور ندارد (صحیح است)

نایب رئیس - موقی که طرح شد آقای معاون وزارت دادگستری اینجا بودند

مشار - از دستور برداشته میشود یا توضیح عرض کنم

نایب رئیس - اجازه بفرمائید بینیم نماینده دولت هست یا خیر (گفته شد - نیستند)

۱۴ - ختم جلسه بعنوان تنفس

نایب رئیس - چون طرح قانونی باید با حضور وزیر مسئول یا معاون وزارتخانه مطرح شود با اجازه آقایان چند دقیقه تنفس داده میشود

(يك ربع قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید

نایب رئیس مجلس شورای ملی

محمد ذوالفقاری